

Хоће ли струја морати да поскупи јер је у Србији "најјефтинија" још се не зна, јер око тога ни у државном врху не могу да се договоре – министарка енергетике Зорана МИхајловић рекла је како смо од почетка рата у Украјини "ми једина земља у којој електрична енергија није поскупела", док је председник државе ових дана поручио да неће дозволити поскупљење.

Међутим, да ли је цена струје коју имамо далеко испод тржишне због чега је поскупљење неминовност или постоје фактори попут тога колико годишње изгубимо струје – што због крађе, што због лоших мрежа за пренос енергије – који би уместо на грађане, терет могли да пребаце тамо где му је место.

У периоду од 2012. до 2020. произведена је 321 милијарда киловат часова електричне енергије, показала је анализа извештаја ЕПС-а коју је урадио економиста Драган Радовић. Он за Данас каже да је од тога фактурисано 245,9 милијарди киловата, што показује да су губици у киловат часовима 75,3 милијарде.

“У развијеним системима проценат дозвољеног техничког губитка је од три до пет одсто, а ако урачунамо да је то у овом случају и пет одсто, и када то одузмемо од укупног

губитка, остаје нам оно што називамо украденом струјом, а то је у 2020. било 18 одсто укупне производње или 6,5 милијарди киловат часова. У једној години украдено је струје коју Ћердап пороизведе за годину и неколико месеци", истиче Радовић.

Он каже да је од 2012. до 2020. украдено 59,2 милијарде киловат часова, а просечна цена киловат сата у ЕУ до почетка ове кризе била је 20,5 евроценти.

"Да смо ову струју која је нестала извезли по просечној цени у ЕУ то би било 11,9 милијарди евра, буџет би био пунији за тзв. непореске приходе. ЕПС ако оствари добит део иде буџету и то су ти непорески приходи", каже наш саговорник.

Радовић каже да је цена струје у Словенији до прошле године била 0,16 евра по киловатчасу, а у Немачкој и Данској, где је најскупља, износила је 30 евроценти.

"Ова цена коју имамо је и те како економска јер ако се остварује добит, а ЕПС је последње четири посматране године укупно имао добит већу од 176 милиона евра, ако се додају на то и крађе струје, уверен сам да киловатсат не треба да кошта више од пет динара. Приче да цена није економска није тачна и то се види по овоме", напомиње Драган Радовић.

Инжењер Милун Бабић каже да је тачно да има доста украдене струје, али да су велики губици и у самом преносу, јер су мреже за трансфер струје посебно дистрибутивне у врло лошем стању.

"Ту се губи много енергије, расипа се, ниско вредна топлота исијава и то све неко мора да плати, а то обично плаћају грађани. Осим тога, та наша струја, када узмете голу струју, без додатака она је можда међу најјефтинијима, али ми плаћамо разне друге трошкове, као што је прикључак на мрежу, одржавање. То су фиксни трошкови који се не калкулишу као цена струје. У западним земљама грађани не плаћају додатне, фиксне трошкове, већ плаћају само оно што потроше, тако да та цена мора да буде већа", напомиње Бабић.

Говорећи о губицима струје Бабић каже да је мрежа лоша, и да у високонапонском систему губици нису толико велики, колико у дистрибутивном делу, у трансформаторима где је напон од 220 до 230 волти.

“Наравно, има и оних који су се “накачили” илегално на мреже и краду струју, дивљих прикључака и то је објективно проблем. Али је то сложен истражни поступак који би морао да се спроводи, јер ако се стално контролише људи би више водили рачуна”, истиче Милун Бабић и напомиње да су и крађа и корупција толико ухватиле маха да томе не може да се стане у крај.

Никезић: ЕПС губи 150 милиона евра годишње

Председник ресорног одбора Странке слободе и правде Душан Никезић изјавио је за лист Нова да угља нема и да га неће бити још најмање две године, због чега Србија свакодневно увози струју, коју је, према његовим речима, најскупље платила 23. маја, и то у просеку 200 евра за мегават-час.

Никезић је израчунао да је само тог дана на увоз струје потрошено два милиона евра, а да се у последњих десетак дана у ту сврху троши милион евра дневно у просеку. Он напомиње да није пуштен у рад систем за хомогенизацију угља плаћен 200 милиона евра, и да није почела експлоатација копа Радљево, који је требало да буде завршен пре четири године. “Законом о обновљивим изворима енергије наметнуто је ‘балансирање’ због чега ЕПС губи 150 милиона евра годишње“, рекао је Никезић.

(Данас)